

*О.В. Козьменко, канд. екон. наук, доц., О.О. Неселевська,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І ЕКОЛОГІЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Глобальний, міжнародний та регіональний світовий рівні пошуку адекватної політики в галузі екології та її впливу на всі сфери життя суспільства є предметом діяльності багатьох світових та міжнародних організацій. Наприклад, Світовий банк активно переймається проблемами вуглецевого фінансування.

На законодавчому рівні в окремих країнах також відбуваються регуляторні процеси. З цією тезою тісно пов'язані поняття “екологічна відповідальність” та “екологічне страхування”.

Поняття “екологічна відповідальність” зазвичай широко використовується в роботах з екологічної політики і економіки і, очевидно, в екологічних законах (а також у законах, що стосуються захисту навколишнього середовища). Екологічна відповідальність – цивільно-правова відповідальність економічних суб'єктів, фізичних осіб та родин, результати діяльності (виробництво, обмін, розподіл або споживання) яких можуть бути небезпечні і шкідливі для навколишнього середовища.

Екологічна відповідальність, як і будь-який вид відповідальності за результати господарської діяльності, зберігає винятково теоретичний характер до того часу, поки не знаходить відображення в законодавстві. Як і будь-який вид юридичної відповідальності, вона стосується двох видів втрат:

- покриття витрат, які пов'язані із заподіянням шкоди;
- покриття недоотриманих вигод у випадку, коли пошкодження не було б нанесено.

З формально-юридичної точки зору страхування екологічної відповідальності (екологічне страхування) означає фактично страхування цивільної відповідальності за екологічно шкідливі або небезпечні результати виробництва, постачання і споживання або інших дій, що впливають на навколишнє природне середовище.

Екологічне страхування – законодавчий інструмент, характер, функція і мета якого – суворі обмеження екологічної відповідальності економічних суб'єктів (включаючи споживачів або домашні господарства). Простіше кажучи, екологічне страхування можна вважати страхуванням відповідальності за екологічні збитки.

Екологічна відповідальність економічних суб'єктів може мати різний юридичний характер: адміністративний, карний, цивільний, міжнародний (приватний і громадський) та ін. Екологічне страхування стосується тільки цивільного характеру екологічної відповідальності.

Під екологічною відповідальністю мається на увазі економічний інструмент для захисту навколишнього середовища, вона означає передачу

цивільної відповідальності за фактичні або потенційні екологічні збитки від забруднювача страховій установі за регулярний страховий внесок. Відповідальність страховика зазвичай обмежена певною фінансовою межею, так званою страховою сумою.

Козьменко, О.В. Екологічна відповідальність і екологічне страхування [Текст] / О.В. Козьменко, О.О. Неселевська // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30 - 31 жовтня 2008 р.): у 2-х т. – Суми: УАБС НБУ, 2008. – Т. 2.– С. 138-139.